

9. 3. 2004

ID: 24066

Skutkové zjištění, nemající oporu v provedeném dokazování

Rozhodnutí soudu vychází ze skutkového zjištění, jež nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, jestliže soud vzal za zjištěno něco, co ve spise vůbec není, ale také jestliže soud nepokládá za zjištěnou podstatnou skutečnost, která bez dalšího z obsahu spisu naopak vyplývá; musí jít o zjištění právně významné.

Rozhodnutí soudu vychází ze skutkového zjištění, jež nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, jestliže soud vzal za zjištěno něco, co ve spise vůbec není, ale také jestliže soud nepokládá za zjištěnou podstatnou skutečnost, která bez dalšího z obsahu spisu naopak vyplývá; musí jít o zjištění právně významné.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 2358/2002, ze dne 21.3.2003)

Nejvyšší soud rozhodl o dovolání J. V., zastoupeného advokátkou, proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze 6. 8. 2002, sp. zn. 1 Co 155/2002, vydanému v právní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 32 C 160/98, (žalobce M. M., zastoupeného advokátem, o ochranu osobnosti), tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

O žalobě žalobce, podané u soudu dne 15. 12. 1998, bylo rozhodnuto zamítavým rozsudkem Městského soudu v Praze z 26. 6. 2000, č. j. 32 C 160/98-70; žalobci bylo uloženo zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení 12.600,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze rozsudkem z 31. 10. 2000, sp. zn. 1 Co 239/2000, zrušil uvedený rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé, pokud jím byla zamítnuta žaloba žalobce, aby žalovanému bylo uloženo odvolat prostřednictvím deníků P. a L. n. nepravdivá tvrzení a zveřejnit omluvu vůči žalobci ve znění „Vážený pane M., v rozhovorech, které byly publikovány v deníku P. dne 10. 11. 1998 a v deníku L. n. 13. 11. 1998 a 16. 11. 1998, jsem uvedl nepravdivé informace o tom, že jste nepodával v několika případech objektivní zpravodajství. Dovolte mně, abych se Vám touto cestou omluvil. - J. V.“, a pokud byla zmítnuta i žaloba žalobce o zaplacení částky 500.000,- Kč, jakož i ve výroku o nákladech řízení . V tomto rozsahu byla věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Jinak byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen.

Odvolací soud poukazyval na to, že dosavadní výsledky řízení nemohou být podkladem pro rozhodnutí ve vztahu k tvrzení žalobce, že žalovaný nepodával v několika případech objektivní zpravodajství ve svých článcích v deníku P. a v deníku L. n. i v časopise X. Ohledně této části tvrzení žalobce však rozsudek soudu prvního stupně postrádá odůvodnění a je z tohoto hlediska, podle

názoru odvolacího soudu, nepřezkoumatelný. Měl proto odvolací osud za to, že se soud prvního stupně musí v dalším průběhu řízení vypořádat s tím, zda tu došlo k neoprávněnému zásahu do práva žalobce na ochranu osobnosti, a to údajně o tom, že práce žalobce, jako profesionálního redaktora, postrádá objektivitu.

Městský soud v Praze poté v pokračujícím řízení vynesl rozsudek z 26. 3. 2001, č. j. 32 C 160/98-101, jímž bylo žalovanému uloženo odvolat nepravdivé tvrzení a zaslat žalobci ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozsudku omluvu ve znění „Vážený pane M., v rozhovorech, které byly publikovány v deníku P. dne 10. 11. 1998 a v deníku L. n. 13. 11. a 16. 11. 1998 jsem uvedl nepravdivé informace o tom, že jste nepodával v několika případech objektivní zpravodajství. Dovolte mně, abych se vám touto cestou omluvil. – J. V.“. Dalším výrokem tohoto rozsudku byl však zamítnut žalobní návrh, aby žalovanému bylo uloženo zaplatit žalobci 500.000,- Kč. Bylo také rozhodnuto, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

K odvolání žalovaného Vrchní soud v Praze usnesením z 20. 11. 2001, sp. zn. 1 Co 179/2001, zrušil rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním napadeném vyhovujícím výroku ve věci samé a ve výroku o nákladech řízení a v tomto rozsahu byla věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Odvolací soud vytýkal soudu prvního stupně, že ve věci jednal bez nařízení jednání, protože k takovému postupu v řízení nebyly splněny zákonné předpoklady podle ustanovení § 115a občanského soudního řádu. Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o tom, že výrokem žalovaného o nepodávání objektivního zpravodajství v několika případech došlo bez další konkretizace k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce; měl za to, že se soud prvního stupně opět nevypořádal s objasněním otázky možného neoprávněného zásahu v souvislosti s uváděným tvrzením žalobce; podle názoru odvolacího soudu nevyvodil soud prvního stupně odpovídající závěr z toho, že odvolací soud ve svém předchozím usnesení označil závěry soudu prvního stupně v uvedeném smyslu jako nepřezkoumatelné pro nedostatečné podložení výsledného závěru soudu prvního stupně provedeným dokazováním. Odvolací soud připomínal, že ve smyslu ustanovení § 153 občanského soudního řádu nelze žalobci přiznat více, než žalobce požadoval v žalobním návrhu.

V dalším průběhu řízení byl vynesl rozsudek Městského soudu v Praze z 8. 4. 2002, č. j. 32 C 160/98-125, jímž byla zamítnuta žaloba žalobce se žalobním návrhem na uložení povinnosti žalovanému uveřejnit omluvu žalobci ve znění: „Vážený pani M. v rozhovorech, které byly publikovány v deníku právo dne 10. 11. 1998 a v deníku L. n. 13. 11. 1998 a 16. 11. 1998 jsem uvedl nepravdivé informace o tom, že jste nepodával v několika případech objektivní zpravodajství. Dovolte mně, abych se Vám touto cestou omluvil. – J. V.“. Žalobci bylo uloženo zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení 20.525,- Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku. Hlavní důvod zamítnutí žaloby spatřoval soud prvního stupně v tom, že žalobce neprokázal zcela jednoznačně, že by žalovaný o něm uvedl před novináři tvrzení, jemuž by bylo adekvátní žalobcem navržené znění omluvy tak, jak potom bylo i uvedeno ve výroku rozsudku soudu prvního stupně.

O odvolání žalobce proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně z 8. 4. 2002 rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem ze 6. 8. 2002, sp. zn. 1 Co 155/2002. Tímto rozsudkem odvolacího soudu byl změněn rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalovanému bylo uloženo zveřejnit prostřednictvím deníku L. n. omluvu žalobci ve znění: „Vážený pane M., v rozhovorech, které byly publikovány v deníku L. n. 13. 11. a 16. 11. 1998, jsem uvedl nepravdivé informace o tom, že jste nepodával v některých případech objektivní zpravodajství. Dovolte mně, abych se Vám touto cestou omluvil. – J.

V.“. Jinak byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen. Žalobci bylo uloženo zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně 6.729,20 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Žalovanému bylo uloženo zaplatit na náhradu nákladů řízení odvolacího soudu 2.116,70 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

V odůvodnění svého rozsudku odvolací soud uváděl, že v daném případě je zřejmé, z výsledků dokazování před soudem prvního stupně, že žalovaný neprokázal případ neobjektivity žalobce při výkonu jeho práce jako novináře; proto je třeba tvrzení žalovaného, zpochybňující tuto objektivitu, považovat za neoprávněný zásah do osobnostních práv žalobce a je třeba dovést odpovědnost žalovaného podle ustanovení § 13 občanského zákoníku.

V článku v Lidových novinách z 13. 11. 1998 bylo totiž uvedeno, že žalobce „byl motivován něčím jiným než snahou být objektivním novinářem“; v článku v L. n. ze 16. 11. 1998 bylo pak uvedeno, že „podle mých informací byl pan M. v minulosti navíc třikrát veden něčím jiným než snahou být objektivním novinářem“. Odvolací soud měl za to, že z obsahu těchto článků je zřejmé, že tyto údaje, uvedené žalovaným, byly spojeny s reportážemi žalobce o penzijním fondu, v leasingové společnosti i v jednom státním podniku, a pejorativně naznačují neobjektivitu žalobce při výkonu jeho profese. Proto odvoláním napadená část výroku rozsudku soudu prvního stupně ve věci samé byla rozsudkem odvolacího soudu změněna podle ustanovení § 220 občanského soudního řádu.

Pokud v článku v deníku právo z 10. 11. 1998 bylo ze strany žalovaného uvedeno: „Je příliš mnoho podezření, že M. práce nebyla motivována jenom snahou být dobrým novinářem“, pak ovšem odvolací soud nepovažoval žalobcem navrhované znění omluvy za přiměřené z hlediska ustanovení § 13 odst. 1 občanského zákoníku, neboť další text článku nic neuvádí o neobjektivnosti žalobce; článek se totiž v podstatě vztahuje k okolnostem reportáže týkající se S. a zde je třeba odkázat na předchozí rozhodnutí odvolacího soudu. Proto v tomto smyslu a v tomto rozsahu odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

O nákladech řízení rozhodl odvolací soud s poukazem na ustanovení § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 občanského soudního řádu.

Rozsudek odvolacího soudu by doručen advokátce, která žalovaného v řízení zastupovala, dne 18. 4. 2002 a dovolání ze strany žalovaného bylo podáno u Městského soudu v Praze dne 17. 10. 2002, tedy ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 občanského soudního řádu.

Dovolatel ve svém dovolání navrhoval, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a aby věc byla vrácena k dalšímu řízení. Co do přípustnosti dovolání dovolatel poukazoval na ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ občanského soudního řádu, když jeho dovolání směřovalo proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Jako dovolací důvod dovolatel uplatňoval, že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování, a že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Dovolatel zdůrazňoval, že odvolací soud rozhodl o změně výroku rozsudku soudu prvního stupně,

neboť měl za to, že žalovaný neprokázal neobjektivitu žalobce při výkonu jeho reportérského zaměstnání, ačkoli žalovaný namítal, že výroky o žalobci, které byly otištěny v člancích v L. n., vůbec nevyslovil, takže žalovanému bylo soudem uloženo učinit omluvu za jím nevyslovené výroky. Odvolací soud opíral své rozhodnutí o výpověď svědka J. M., který však pouze uvedl, že to, co je v člancích uvedeno v přímé řeči, mu „skutečně dotyční rekli“, ale nebyl si jist, zda hovořil se žalovaným J. V.; potvrdil také, že v člancích uvedené informace nebyly „dotyčnými autorizovány“.

Při posuzování tohoto dovolání vycházel dovolací soud z ustanovení dvanácté části, hlavy první, bodu 1 zákona č. [30/2000](#) Sb., podle něhož platí tento zákon i pro občanská soudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti zákona (tj. před 1. 1. 2001).

Dovolání tu bylo přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ občanského soudního řádu, protože směřovalo proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé.

Dovolatel uplatňoval jako dovolací důvody, že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování, a že toto rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Nesprávné právní posouzení věci může spočívat buď v tom, že soud použije na projednávanou právní věc nesprávný právní předpis anebo si použitý právní předpis nesprávně vyloží (viz k tomu z rozhodnutí uveřejněného pod č. 3/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek text na str.13 /45/).

V daném případě posoudil odvolací soud projednávanou právní věc podle ustanovení § 11 a § 13 občanského zákoníku, která se na projednávanou právní věc nepochybně vztahovala a účastníci řízení na ně také v průběhu řízení poukazovali. Nešlo tu tedy o použití nesprávného právního předpisu na projednávanou právní věc.

Samo uveřejnění nepravdivého údaje, dotýkajícího se fyzické osoby zakládá zpravidla neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti, odůvodňující požadavek na poskytnutí zadostiučinění podle ustanovení § 13 odst. 1 občanského zákoníku (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 15/1996 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

V daném případě vycházel odvolací soud při svém rozhodování z téhož výkladového právního závěru při aplikaci ustanovení § 11 a § 13 občanského zákoníku . Nešlo tu tedy ze strany odvolacího soudu (jak má dovolací soud za to) o nesprávný výklad citovaných zákonných ustanovení.

K výkladu dovolacího důvodu, pro který lze podat dovolání, když rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, byl zaujat výkladový právní závěr v rozhodnutí uveřejněném pod č . 8/1994 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a to takto: Vadná nebo nesprávná skutková zjištění v občanském soudním řízení nejsou sama o sobě dovolacím důvodem, nýbrž jen tehdy, jestliže zakládají některý z dovolacích důvodů výslovně uvedených v občanském soudním řádu. Dovolacím důvodem - postižení řízení vadou, která

mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci - nemohou být vady nebo omyly při hodnocení důkazů (§ 132 občanského soudního řádu). Rozhodnutí soudu vychází ze skutkového zjištění, jež nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, jestliže soud vzal za zjištěno něco, co ve spise vůbec není, ale také jestliže soud nepokládá za zjištěnou podstatnou skutečnost, která bez dalšího z obsahu spisu naopak vyplývá; musí jít o zjištění právně významné.

Při posuzování důvodnosti dovolání dovolatele, který uplatňoval také, že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v dokazování, vycházel dovolací soud z citovaných právních závěrů z uveřejněné judikatury a v tomto smyslu neshledal, že by odvolací soud ve svém rozhodnutí vzal za zjištěno něco, co ve spise vůbec není, nebo že by nepokládal za zjištěnou podstatnou skutečnost, která bez dalšího z obsahu spisu naopak vyplývá. Námitky dovolatele směřující proti hodnocení důkazů, které soudu nepochybně náleží ve smyslu ustanovení § 132 občanského soudního řádu, nebylo možné ani v tomto případě chápat jako zákonu odpovídající dovolací důvod.

Přikročil proto dovolací soud k zamítnutí dovolání dovolatele podle ustanovení § 243b odst. 2 občanského soudního řádu jako dovolání nedůvodné.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)